

Bibliográfia I.

- Bakay Kornél: A magyar államalapítás Bp. 1978.
Bárczi Géza: A magyar nyelv életrajza Bp. 1963.
Diószegi Vilmos: Az ősi magyar hitvilág Bp. 1978.
Diószegi Vilmos: A pogány magyarok hitvilága Bp. 1983.
Fodor István: Verecke híres útján... Bp. 1975.
Gunst Péter–Lőkös László: A mezőgazdaság története Bp. 1982.
Gyapay–Megyer–Ritoók: Ki mondta? Miért mondta? Bp. 1989.
Györffy György: István király és műve Bp. 1977.
Györffy György: A magyarok elődeiről és a honfoglalásról Bp. 1974.
K. Csilléry Klára: A magyar népi lakáskultúra kialakulásának kezdetei Bp. 1982.
Kodály Zoltán: A magyar népzene 1976. (hetedik kiadás)
Kósa László: Hagyomány és közösség Bp. 1984.
László Gyula: A honfoglaló magyar nép élete Kolozsvár 1944.
László Gyula: Vértesszőlőstől Pusztaszerig Bp. 1974.
Viski Károly: A magyarság néprajza I–IV. (szerk.): Bp. 1933–37.
Matolcsi János: Állattartás őseink korában Bp. 1982.
Mályusz Elemér: A Thuróczy-krónika és forrásai Bp. 1967.
Szabó István: A falurendszer kialakulása Magyarországon Bp. 1971. (második kiadás)

Bibliográfia II.

a) Összefoglaló művek:

- Erdély története I. (Szerk.: Köpeczi Béla–Makkai László–Mócsy András) Bp. 1988.
Magyar Művelődéstörténet I. (Szerk.: Domanovszky Sándor) Bp. 1939. (Reprint: 1990)
A Magyar Nemzet Története I. (Szerk.: Szilágyi Sándor) Bp. 1985.
Magyarország hadtörténete I. (Szerk.: Liptai Ervin–Borus József) Bp. 1984.
Magyar Történet I. (Hóman–Szekfű) Bp. 1939. (hatodik kiadás)

b) Gyűjteményes munkák:

- Attila és hunjai (Szerk.: Németh Gyula) Bp. 1940 (Reprint: 1986)
Hogyan éltek elődeink? (Szerk.: Hanák Péter–Rózsa György) Bp. 1980.
Magyar őstörténeti tanulmányok (Szerk.: Bartha Antal–Czeglédy Károly–Róna-Tas András) Bp. 1977.
A magyarság őstörténete (Szerk.: Ligeti Lajos) Bp. 1943.
A magyar őstörténet kérdései (Szerk.: Czeglédy Károly–Hajdú Péter) Bp. 1955.
Mert ezt Isten hagyta... Tanulmányok a népi vallásosság köréből (Szerk.: Tüskés Gábor) Bp. 1986.

c) Forráskiadványok:

- Anonymus: Gesta Hungarorum (Ford.: Pais Dezső, Tudományosan gondozta: Györffy György) Bp. 1977. Hasonmás kiadással.
Árpád-kori és Anjou-kori levelek (Szerk.: Makkai László–Mezey László) Bp. 1960.
Árpád-kori legendák és intelmek (Tudományosan gondozta: Érszegi Géza) Bp. 1983.
Berze Nagy János: Égigérő fa Pécs 1985. (3. kiadás)
Domokos Péter: Finnugor–szamojéd (urali) regék és mondák I–II. Bp. 1984.

- Képes Krónika (Ford.: Bellus Ibolya, tudományos gondozók: Dercsényi Dezső, Kristó Gyula, Csapodiné, Gárdonyi Klára) Bp. 1987. (Hasonmás kiadás)
- Komjáthy István: Mondák könyve. Hun és magyar mondák Bp. 1987. (8. kiadás)
- Küküllei János – Névtelen Minorita Krónikái (Ford.: Geréb László, Bevezette: Trencsényi-Waldapfel Imre) Bp. 1960.
- Lengyel Dénes: Régi magyar mondák Bp. 1982.
- Mednyánszky Alajos: Regék és mondák Bp. 1983.
- Prokopios titkos története (Ford. és jegyzetekkel ellátta: Kapitánffy István) Bp. 1984.
- Pastyik László: Régiek öröksége. Válogatás a magyar történeti mondakincsből Újvidék 1980.
- Pauler Gyula–Szilágyi Sándor: A magyar honfoglalás kútfői Bp. 1900.
- Sebestyén Gyula: A magyar honfoglalás mondái I–II. Bp. 1904–1905.
- Thuróczy János: A magyarok krónikája (Ford.: Horváth János, jegyzetekkel ellátta Horváth János és Boronkai Iván) Bp. 1978.

d) Monográfiák:

- Bartha Antal: A magyar honalapítás Bp. 1987.
- Bökönyi Sándor: „Vadakat terelő juhász...” Az állattartás története Bp. 1978.
- Balassa Iván: Lápok, falvak, emberek. Bodroghöz. Bp. 1975.
- Deér József: Pogány magyarság keresztény magyarság Bp. 1938.
- Dobszay László: Magyar zenetörténet Bp. 1984.
- Domanovszky György: A magyar nép díszítő művészete I–II. Bp. 1981.
- Czeglédy Károly: Nomád népek vándorlása Napkelettől–Napnyugatig Bp. 1969.
- Derera Mihály: Szárnyas istenkék, földi bálványkák. Vogul mondafeldolgozás (Teremtésmítosz) Bp. 1982.
- Dienes István: A honfoglaló magyarok Bp. 1978.
- Diószegi Vilmos: A sámánhit emlékei a magyar népi műveltségben Bp. 1958.
- Dümmerth Dezső: Álmos, az áldozat Bp. 1986.
- Dümmerth Dezső: Az Árpádok nyomában Bp. 1977. (2. kiadás)
- Dümmerth Dezső: Emese álma – virrasztó génusz Bp. 1986.
- Erdélyi István–Sugár Lajos: Ázsiai lovas nomádok Bp. 1982.
- Ferenczi Imre: Történelem, szájhagyomány, mondahagyomány Bp. 1968.
- Fodor István: A magyarság születése Bp. 1992.
- Györffy György: Krónikáink és a magyar őstörténet Bp. 1948.
- Györffy György: A magyarság keleti elemei Bp. 1990.
- Györffy István: Alföldi népélet Bp. 1983.
- Hajdú Péter–Domokos Péter: Urali nyelvrokonaink Bp. 1980.
- Herman Ottó: Halászélet, pásztorkodás Bp. 1980.
- Herman Ottó: Erdők, rétek, nádasok Bp. 1986.
- Hóman Bálint: A magyar hun hagyomány és a hunmonda Bp. 1925.
- Ipolyi Arnold: Magyar mythologia Pest 1854. (Hasonmás kiadást gondozta és jegyzetekkel ellátta: Hoppál Mihály Bp. 1987.)
- Kállai Ferenc: A pogány magyarok vallása Pest 1861.
- Katona Lajos: Folklór kalendárium Bp. 1982.
- Kertész Manó: Szokásmondások Bp. 1985.
- Kósa László–Szemerényi Ágnes: Apáról fiúra Bp. 1973.
- Szombathy Viktor–László Gyula: (szerk.) Magyarra lett keleti népek Bp. 1988.
- László Gyula: Őstörténetünk legkorábbi szakaszai Bp. 1961. (2. kiadás: 1971)
- László Gyula: Hunor és Magyar nyomában Bp. 1967.
- László Gyula: Régészeti tanulmányok Bp. 1977.
- László Gyula: Őstörténetünk Bp. 1983.

- László Gyula: Számadás népünkről Bp. 1986.
 László Gyula–Ráczy István: A nagyszentmiklósi kincs 1977.
 László Gyula: Óseinkről Bp. 1990.
 Ligeti Lajos: A Krisztus születése előtti hunok Bp. 1926.
 Luby Margit: Magyarok őstörténete Zürich – Bp. 1992.
 Lükő Gábor: A magyar lélek formái. Bp. 1942.
 Hoppál Mihály–Istvánovits Márton: (szerk.) Mítosz és történelem Bp. 1978.
 Nagy Olga: A táltos törvénye – Népmese és esztétikum Bukarest 1978.
 Németh Gyula: A honfoglaló magyarság kialakulása Bp. 1930.
 Ortutay Gyula: A nép művészete Bp. 1981.
 Pauler Gyula: A magyar nemzet története Szent Istvánig Bp. 1900.
 Róheim Géza: Primitív kultúrák pszichoanalitikus vizsgálata Bp. 1984.
 Suhajda Ágnes: A föld és a világ keletkezése a Kalevalában meg a vogul énekekben Bp. 1971.
 Szendrey Ákos: A magyar néphit boszorkánya Bp. 1986.
 Szinnyei József: A magyarság eredete és honfoglaláskori műveltsége Bp. 1919. (2. kiadás)
 Szombathy Viktor: (Szerk.) Az őshazától a Kárpátokig Bp. 1985.
 Tóth Béla: Mendemondák Bp. 1984. (Első kiadás 1900.)
 Zichy István: A magyarság őstörténete és műveltsége a honfoglalásig Bp. 1926.
 Zolnay Vilmos: A művészetek eredete (pokoljárás) Bp. 1983.
 Zolnay László: Kincses Magyarország Bp. 1977.

e) Folyóiratok:

Archeológiai értesítő
 Ethnographia
 Keletkutatás
 Műemlékvédelem
 Néprajz és nyelvtudomány
 Nyelvtudományi közlemények
 Századok

Bibliográfia III.

- Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én
 Arany János: A tetétleni halmon, Buda halála, Csaba trilógia, Két éles kard, Keveháza, Rege a csodaszarvasról
 Babits Mihály: Turáni induló
 Benedek Elek: A honfoglalás mondái, A magyar történelem nagyjai, Magyar mese és mondavilág, Honszerző Árpád, Nagy magyarok élete
 Bessenyei György: Attila s Buda tragédiája
 Czuczor Gergely: Az ausburgi ütközet
 Csokonai Vitéz Mihály: Árpád, vagy a magyarok megtelepedése
 Dugonics András: Etelka
 Gaál Mózes: Hun és magyar mondák
 Garay János: Árpádok (versciklus)
 Herczeg Ferenc: A csoda, Hósi rege
 Illyés Gyula: Árpád, Ének Pannóniáról
 Jókai Mór: Levente (színmű), Árpád és a magyarság őskora
 Juhász Gyula: A szent szarvas, A szeri pusztán, Botond apánk Bizáncban, Gyászmagyarok, Isten kardja

Kodolányi János: Pogány tüzek, Julianusz barát (regény)
Kozma Andor: Honfoglalás
Móra Ferenc: Utazás a földalatti Magyarországon (próza)
Petőfi Sándor: Lehel (4 ilyen című verse van)
Szász Károly: Álmos
Szigligeti Ede: Gyászvitézek (színmű)
Tompai Mihály: Csőrsz árka
Tóth Árpád: A Tejút alatt
Vörösmarty Mihály: Árpád ébredése (színmű), Zalán futása

Tartalomjegyzék

Bevezetés (Gyapay Gábor).....	1
I. A honfoglalás korának eseménytörténete.....	3
1. Nemzetközi helyzet a X. században (Bakay Kornél 1978).....	3
2. A magyar nép kialakulása. (Györffy György 1974).....	6
3. A honfoglalás. (Györffy György 1974).....	9
4. A kettős honfoglalás. (László Gyula 1974).....	14
5. Az új haza birtokbavétele (Fodor István 1975).....	17
6. A magyarok és a helyi népesség (Fodor István 1975).....	20
7. Kézai Simon krónikája és a hun rokonság (Mályusz Elemér).....	22
II. A honfoglalás történetének forrásai.....	25
8. Györffy György válogatásából: A magyarok elődeiről és a honfoglalásról. Kortársak és krónikások híradásai.....	25
Az orkhoni feliratok.....	25
Ibn Ruzsza.....	26
Ibn Fadlán.....	27
Bölcs Leó: Taktika.....	28
Bíborbanszületett Konstantin: A birodalom kormányzása.....	30
Orosz évkönyvek.....	32
A magyarok története.....	33
Béla király jegyzője (Anonymus).....	34
Álmos, az első vezér.....	34
Árpád vezér.....	36
A bihari vezér.....	38
Kézai Simon: Gesta Ungarorum.....	39
A hunok eredete és első honfoglalása.....	39
Attila halála és a hunok bomlása.....	41
A bajorok és a karantánok megtérése.....	42
Regino évkönyve.....	43
Fuldai évkönyvek.....	44
Liudprand: Antapodosis.....	45
III. A magyar őstörténet néhány kérdése.....	47
9. Az őshaza helye (László Gyula 1974).....	47
10. Ételköz (Fodor István 1975).....	52
11. A keleten maradt magyar töredékek (Fodor István 1975).....	56
12. A nyelvrokonság kérdései (Bárcki Géza 1963).....	59
13. Az ősműveltség emlékei (Bárcki Géza 1963).....	64
14. A népzene (Kodály Zoltán 1976).....	66
IV. A honfoglalás korának gazdasága és társadalma.....	71
15. A honfoglalás kori hagyaték (Kósa László 1984).....	71
16. A magyar falu kezdetei (Szabó István 1971).....	75
17. Téli szállás és állandó falu (Szabó István 1971).....	78
18. A vadászat, a halászat és a gyűjtögetés (Matolcsi János 1982).....	85
19. Háziállatok Ételközben (Matolcsi János 1982).....	87
20. A honfoglaló magyarok háziállatai (Matolcsi János 1982).....	89
21. A temetők és településhelyek csontleletei (Matolcsi János 1982).....	89

22. Magyarország mezőgazdasága a korai feudalizmus idején (Makai László/Gunst-Lőkös 1982.)	92
23. Életmód a honfoglalás után (Györfly György 1977).....	95
24. Gazdasági naptár az Árpád-korban (Györfly György 1977).....	99
25. Ház a honfoglalást megelőző időszakban (Csilléry Klára 1982)	103
26. A honfoglalás utáni magyar háztípusok (Csilléry Klára 1982).....	109
27. Temetők és családi kapcsolatok (László Gyula 1944).....	113
28. Nagycsalád, nemzetség, törzs (László Gyula 1944).....	115
29. A jurta az Altáj-vidéken (László Gyula 1944).....	118
V. A korszak hitvilága és mondái.....	121
30. A magyar néprajzkutatás tükrében (Diószegi Vilmos 1971).....	121
Cornides Dániel	122
Horváth János.....	123
Kállay Ferenc.....	124
Ipolyi Arnold.....	126
Csengery Antal.....	129
Kálmány Lajos.....	130
31. A sámánizmus kérdései (Diószegi Vilmos 1983).....	131
A világmindenség és a világfa	131
A föld alatti világ.....	133
A megszületendő lélek	134
A leendő táltos kiválasztása	135
A jelölt huzamos alvása.....	136
A táltos dobja.....	138
A táltos tevékenysége	141
32. Faképnél hagy mondása (Ki mondta? Miért mondta? 1989)	143
33. Tűzgyújtás és őrzés (Ki mondta? Miért mondta? 1989).....	144
34. Hunor és Magor mondája. (Solymossy Sándor cikke.)	146
Bibliográfia I. A szemelvények könyvanyaga	151
Bibliográfia II. Ajánlott irodalom jegyzéke	151
Bibliográfia III. A tárgyra vonatkozó szépirodalom	153

Megrendelőlap

Megrendelem a HONISMERET c. lapot ..... példányban az alábbi címre:

Megrendelő neve: .....

Címe: .....

..... (utca) ..... (hsz.)

..... (irányítószám)

Az előfizetési díj egy évre: 300 Ft

fél évre: 150 Ft

Postacímünk: Honismeret Szerkesztősége

1250 Budapest, Pf. 23.

Dátum: .....

Aláírás: .....

Helyi kiadók, vásárlók, olvasók figyelmébe!

Van már lehetőség a honismereti kiadványok, könyvek országos terjesztésére:

megkezdte működését a Honismereti Börze

Kiadók, figyelem! Történelmi, honismereti kiadványaikat 5–10 db példányban országos terjesztésre átveszi az újonnan induló börze. Várjuk írásos ajánlataikat vagy bizományba megküldött kiadványaikat! (Az átvételt szerződéssel visszaigazoljuk.)

Érdeklődő vásárlók! Honismereti kiadványok vásárolhatók személyesen naponta 9–16 óra között vagy postai utánvétellel megrendelhetők.

A Honismereti Börze címe:

Szakszervezetek Pest Megyei Könyvtára

1075 Budapest, Dózsa Gy. út 68. fsz.

Tel.: 122-1670

